

ბ. 156/200

დედა

«დედა, ტურა ქვეყნა,
იღებე, იყო მზარეო,
და შერე ქარაველი, სწავლითა
სამსახურს კავბანგო!»

№ 9

საბავშვო ანა ცხენაკაძის კომიტიტის და
პ. ი. ცხენის სახელობის ნოიან პიონერთა
ორგანიზაციის ჩვენთვის მიწვევა

საქართველო
1959

572/2
1959/2

საქართველო დაღბა

სექტემბერი დაღბა,
აბა, ჩანთას სული!
გამოფუწით მარდად
და სკოლისკენ ჰყრი!

ქაქოზი, მკრამ უძვროს
დაიკოსაც ვეფელი,
ღვინ სომ მასაც ბეყრი
სახარული ყლის.

ის საბავშვო ბაღში
დღეს პირველად მიდის,
მე კი სკოლა მისთვის,
მე ბიჭი ვარ დიდი.

მიმაცილებს ღვდა,
ტუბილად მიმდიმარი.
—სწავლა,
სწავლა,
სწავლა!—
მიხმობს სკოლის სარი.

სექტემბერი დაღბა,
აბა, ჩანთას სული!
გამოფუწით მარდად
და სკოლისკენ ჰყრი!

ა. ნიკოლოზი

პირველი სექტემბერი,
გაიღო სკოლის კარები.
ჩვენი მომავლის ყვავილების
წირაღილი უბზობს ზარები.

წივნია თქვენი სინათლე,
განზე არასდროს ვადისლოთ;
— ყველა ლამპარი ჩაქრება,
ყოღნის ლამპარი—არასდროს.

ა. ხაბაძე

ჯი, რთობთ რეები არიან პიონერები

ა. კაკაბაძე

ნახატები ა. მხაჭავაძისა

არგავში

მიზინარე დიდ დათეს მიავაგეს ყირიმ-
ში აიუ-დაღის შთა. მის ძირში თფორი
სოკოვებით მიმოფანტულა პიონერთა
ბანაკის არტყის საცხოვრებელი სახლები.
უფაღლავე კვიპაროსს, ნაძვს, ზეთის-
ხილს და ვარდის ბურქს უნდა ჩაუარო,
ვიღრე არტყეში შეზავალ.

არტყე ლათინურ ენაზე თბილ ქვე-
ნებში მიმავალი და იქიდან მომავალი
ფრინველების დასასვენებელ დაბლობ
ადგილს ნიშნავს თურმე.

ამ მხარეში ჩიტების ეთილ-ბივილი
ერთი ადრე გაზაფხულზე გაისმის, მეორე
კი გვიან შემოდგომაზე. პიონერების
სიცილ-კისკისი კი წელიწადის ყოველ
დროს აცოცხლებს და ახმაურებს შრვანედ
დაბურულ ტყეებს, სალ კლდეებსა და
ციხფერ, მოლივილივე ზღვას.

... ახალი გათენებული იყო. ოთხმა
მესასყივე პიონერმა ოთხსვე მხარეს რი-
ბინადა ამწრო: გათენდა, ვიღვივებთ,
ვღვებთო!... პიონერებიც მოედანზე
გამოეფინენ.

— ერთი, ორი, სამი!—ითვლიდა მას-
წავლემელი. გაისმოდა მუსიკის ხმა და
პიონერებიც მსუბუქად ვარჯიშობდნენ
მზეზე გარუჯული მკლავებით.

აი, მოთავდა ვარჯიში და გამობრუნ-
და პიონერთა მწყობარი.

— დილა მშვიდობისა, ყველას ყვე-
ლას!—შემოვგახბეს მათ. უსალომოდ არ
ჩაიღლის მწყობარი, ესეც მათი წესია.

ასე იწყება ყოველი დილა არტყეში.
შემდეგ ნაძვების თავზე წითელი ალამი
ასრიალდება და მანამდე დაფრიალებს
თავზე ამ დიდ, მეგობარულ ოჯახს, ვიღ-

7737

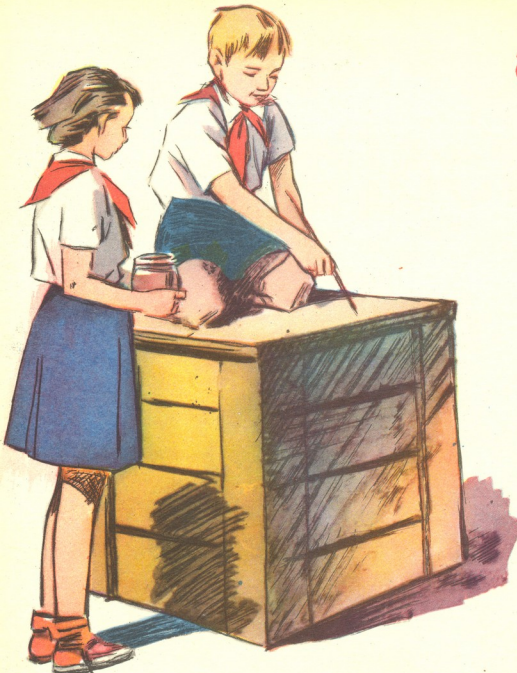
რე ეს ლურჯად არ ჩამუტდება და არ
დაღამდება.
დალაშქრებამდე კი ჯერ დიდი დროა.
ნახეთ, რამდენ რამეს მოასწრებენ პიონერები!

ჩვენ თვითონ

არტყის დღის რეგემში სწერია, რომ
დღისის ათი საათიდან თერთმეტამდე, მა-
შასდამე, ერთი საათი ყოველმა არტყე-
ელმა თავისი ოთახის კეთილმოწყობას
და გალამაზებას უნდა მოანდომოს. საგან-
გებობდაც რომ ეფებოთ, ამ დროს არტყე-
ში გულუხვდაყოფილ ერთ პიონერსაც
ვერ ნახავთ.

დღეს ისინი კიანკველებივით შეეს-
ენენ ერთი კლდის ძირას ძეგნა-
რით დაბურულ ქვიან ადგილს. ერთი
რომ წერაქვით ქვეს თხრიდა, მეორე
ამ ქვეს შორის ისროდა, ხოლო მესამე
ბარით ასწორებდა და ტყუნიდა მიწას.

მეგობრობას ეს არის

არტეკში, ჩვენს პიონერებთან ერთად ცხოვრობენ ჩეხი და პოლონელი ბავშვები, უნგრელები და ალბანელები, მათთან ერთად არიან ფრანგები და დანიელები, ინგლისელები და შვედები, ნორვეგიელები და ბელგიელები...

შარშან ბელგიელმა მოსწავლეებმა ბანაკის უკანასკნელი დღე ბურთის თამაშში გაატარეს თურმე. გამოშვიდობებისას კი გულდაწყვეტით უთქვამთ— არტეკთან ერთად ბურთსა და სპორტსაც ვეთხოვებითო.

მას შემდეგ ერთი წელიც არ გასულა. ახლა არტეკის სპორტულ კლუბში ბურთებიცა და სპორტული იარაღებიც პირამდე სახვე დიდი ყუთები დგას. „ბელგიელ მეგობრებს—საბჭოთა პიონერებისაგან“—ლამაზად აწერია ამ ყუთებს. იცით, როგორ მოამზადეს ეს საჩუქარი პიონერებმა?

— „ჩვენ თვითონ!“—სთხოვეს უფროსებს და მეგობრობის ყულაბა შემოიღეს. ამ ყულაბაში იყრიდა თავს ყოველი მანეთი, რომელსაც პიონერები თავიანთი შრომით გამოიმუშავებდნენ შაბათობაზე.

სამი ლილი

ამ ბეჭობზე მოფენილ გვირილებს მიაგავდნენ თეთრქულა არტეკელები. ფუსფუსებდნენ, შრომობდნენ, პიონერთა სასახლის მშენებლობაში ეხმარებოდნენ უფროსებს.

საათმა თერთმეტჯერ ჩამოჰკრა. მოათვეს შრომა. სამაგიეროდ გაჩნდა ჩოგბურთის ახალი მოედანი და თეთრი ქვით ამოყვანილი სასახლის კედელი.

„ჩვენ თვითონ“—ასე ამბობენ ხოლმე არტეკელები, როდესაც მათთან ასაშენებელია ან შესაკეთებელია რაიმე.

პიონერთა ამ დიდმა ოჯახმა ოცდაათ წელს გადაბიჯა, მაგრამ არტეკელების ეს მტკიცედ ნათქვამი „ჩვენ თვითონ“ ჯერ არასოდეს დარღვეულა.

დიდმა წინასწარ არაფერი იცოდა. ნაძვის ძირას გირჩებს აგროვებდა, რომ უეცრად თავისი სახელი ჩავსმა:

— დიმა, სადა ხარ? გილოცავთ დაბლების დღეს და შენი თანარაზმელები სასადილოში გიცდით!—იძახდა რადიო.

დიმას სიხარულით გული შეუფართხალდა, უცებ გასწორდა, მარჯალი ჩაიბერტყა, გაღვილილ საკინძს დასწვდა, უნდოდა შეეკრა, მაგრამ ღილი... ღილი ისევ დასწყვეტოდა...

დრო აღარ ითმენდა, რადიო კვლავ მის სახელს ვაიძახოდა. დიმა უმაღლ სასაიდლოსთან გაჩნდა. აღარცაი ახსოვს, თუ როგორ აიტაცეს ამხანაგებმა ხელში, როგორ შეიყვანეს საზეიმოდ მორთულ ოთახში და მაღალ სკამზე დასვეს. დიმას თვალები კვლდისაკენ გაექცა. სკამისაღენა ასოვებით დიდ ქალაღღზე არტეკვღღების მილოცვა ეწერა.

დიმა ყვავიღღებში იღღა, წინ დოღღივით ნამცხვარი ეღღო. ბიკი უხერხუღღობისაგან წამღღაუწუბ ხელს იღღღებღღა შეხსნიღღ საკინძღღზე...

— შემოიღღტანეთ საჩუჭარი!—ბრღღაღღა უჭრკამ და ტაღღი სამჯერ შემოღღკრა.

კარებში წოიღღელქუღღა უზბეკი გოგონა ნუჭრი გაღღონღღა, ნუჭრიმ მოზრღღიღღი ურიკა შემოაღღგორა. ურიკაზე გრძღღი ყუთი იღღო.

— ციგაა, ნამღღვიღღად ციგა,—წოიღღჩურჩულა ვიღღაცამ.

— რაღღ მინღღა ამ სიღღცხეში წიგნა,— გაიღღიქრა დიმა.

ნუჭრიმ დიღღი ყუთი გახსნა და პატარა ყუთი ამოიღღო.

— უი, საწიგნე ჩანთაა,—შესღღახა დიმაღღ მეზობეღღმა.

— რაღღ მინღღა ჩანთა. აკი მაქღღეს ერთი,—ისეღღ გაიღღიქრა დიმა.

ამ ყუთიღღდან კი მუშტისიღღღენა ყუთი ამოიღღო ნუჭრიმ, ეშმაკური დიმიღღიღღი გახსნა და იუბიღღარს გაღღაღღსკა.

შიგ დიღღღები იყო, სწორეღღდ ისეთი საღღი თეღღრი დიღღი, როგორიღღც საკინძღღზე აკღღდა დიმაღღს.

— რა კარგია, ერთი ამაწყღღებღღა,—მეღღორეს დაღღიკერებ, მეღღორეღღ ამაწყღღებღღა—მესამეღღს!—ხუმროღღბღღა დიმა და სხეღღებთან ერთად ისიც იციღღონღღა.

მხიარული სახელოსნო

განა მართო ღიღების ჩუქება იციან არტეკლებმა? არა, მათ საჩუქრებისათვის საგანგებო სახელოსნო აქვთ — „მხიარული სახელოსნო“. აქ არც დაზგები დგას, არც მოგუგუნე ლუმელი, მაგრამ არ იკითხავეთ, რა სათამაშოებს ამზადებენ და მერე რისაგან? — კვერცხის ცარიელი ნაჭუჭი გინდა თუ ზღვის ნიჟარა, თუნუქის ან ასანთის კოლოფი, ყველაფერს იყენებენ, რასაც მზარეული თომა უგზავნი თ ხოლმე.

— მიიღეთ მასალა, — სიცილით მიუკაკუნებს ძია თომა კარზე „ხელოსნებს“ და კვერცხის ნაჭუჭებით საესე ყუთს ოთახში შემოაფარებს.

— ამ ნაჭუჭს ყავისფერი ქორფლი აქვს, შავი თმა და ვარდისფერი კაბა

მოუხდება, — ამბობს სახელოსნოს მთავარი მხატვარი ვია.

ამუშავდა „სამაქრო“. ერთი სახეს ახატავს კვერცხს, მეორე აბრეშუმის წინდას არღვევს თმისათვის, მესამე ფურჩალებიან კაბას კერავს. იქით წებო თუხთუხებს. კიდევ ორი წამი და, მორცხვად გაიღიმა კოპწია დედოფალამ. იმავე დღეს ასეთ დედოფალებს რამდენიმე ათეულმა ბურატინომ, ჩიპოლინომ და პეტრუშკამ დაუმშვენეს მხარი.

— ვისთვის უნდათ პიონერებს ამდენი სათამაშო?

— ვისთვის და თქვენსთანა ოქტომბრელებსათვის, რომ გაერთოთ ამ სათამაშოებით და თქვათ: „რა კარგები არიან პიონერებიო!“.

მ ე ბ ო ბ რ ო ბ ა

უკვე განბა ხუთოასანი,
აისრულა ფიქრი წმინდა,
ასე ფიქრობს ჩვენი ნანი:
— მე ყვედასთვის კარგი მინდა!
ჩამორჩენილთ დახმარება
მიაჩნია წმიდა ვადა,
მით ოქტომბრელს ემატება
მხნეობა და მეტი ძადა.

კულ მეგობარს შეუძლია
სწორი გზიდან ააღიღოს
და მოსწავდე გულმოდგინე
შეაფერხოს, გაააციინოს.
წარჩინებულს ელის ჩვენი
მშენებლობის ყველა დარგი,
თუ გსურს იყო მოწინავე —
მეგობარიც გყავდეს კარგი!..

ჯ. პომპინიძე

კოლექცია

ა. ხახუაშვილი

ნახატი მ. ჩოინიშვილისა

დღე დღეს მისდევდა და დრო ისე გაეპარა თენგიზს, კოლექციის შეგროვებაზე არ უზრუნია. ახლა სკოლაში წახვდის დრო დადგა და რა პირით მისულდისა?!

თენგიზის ბედზე წინა საღამოს კოკისპირული წვიმა მოვიდა. ელექტროშუქი რომ აინთო, ოთახში უამრავი მწერი შემოფრინდა. ააგსო ბიჭმა პეპლებით თუთუნის კოლოფები. ყველაზე ძლიერ კი ნემსიყდაპიების დაჭერა უხაროდა. მწვანე ფერის წვრილ სხეულზე ძლიერ უხდებოდათ დიდი და გამკვირვებულ ფრთებში, სწორედ თვითმფრინავს ჰგავდნენ. მერე გიშრისფრთებიანი შავი ჰია მუქპირით შემოვარდა ოთახში, ბზუილით ელექტრონათურას დაეჯახა და როგორც კენჭი, მაგიდაზე რაკუნით დაეცა. თენგიზი არ დაბნეულა. ცხვირსახსოცი დააფარა, დაიქირა და ყველაზე ღამამ კოლოფში ნემსის წვერით დაამაგრა.

— ესეც საბაფხულია დავადებ! კიდევ კარგი, რომ წვიმა მოვიდა, თორემ ხვად კლასში შევრცხვებოდი.— გაიფიქრა ბიჭმა, კოლოფები მაგიდაზე დაადაგა და არხეინად დაიძინა.

დღიადრიან თენგიზი კაკუნმა გააღვიძა. თვადები გააჭყიტა და რას ხედავს? მთელი უბნის ბელურები ფანჯარას მისულდნენ და ნისკარტდალბულები ისე აკაკუნებდნენ, თითქმის დაპატიყვებული ბრძანებოდნენ. ოთახში ღამენათვე ჰია-ლუას ფანჯრის გამკვირვებულ მინებზე დიდი გაემართათ და ჩიტების გულირგასახეუქად აღმადამა დაასრიალებდნენ.

— აბა, ბიჭებო, ერთად, ერთად! მთელი ძადით მიგვიოთ და შევანგრიოთ ეს ღამადაა ზღუდე!— დასწყვიდა ერთმა თამამმა ბელურამ და ჩიტებმაც გამადებით მიიტანეს იერიში, მინა ფეხებით ააწრიპინეს და ნისკარტები დაუშინეს.

ამ დროს საიდანაც თვადდაჭყეტილი კატა მოვარდა და ფანჯარასთან ჩაკუცქდა. ჩიტებმა დაიფრთხიადეს და ბღის ხეზე მიივებოვით შეიხუნძდნენ. კატამ თათის ერთი მოსმით იქაურობა მიდოკ-მიდოკა, დღიადრიან პირი ჩაიგემრიედა, გამრბებული ჩიტები კი შურით ტყვიპინებდნენ.

თენგიზმა ჯერ ხარხარიოთ უცქირა ამ სურათს, მაგრამ როცა კატა ფანჯრიდან მაგიდაზე გადახტა, თავისი კოლექცია გაახსენდა და სწრაფად ფეხზე წამოვარდა.

სადღა იყო მისი გამზადებული კოლექცია?! ზოგი ძირს ვყარა... რაც მაგიდაზე იყო, ისინიც ფისოს ისე მოეღვლია, ჰინძისთავებიც კი აღარხად ჩანდა!

მთაში

საქართველოს
საბავშვო ჟურნალი

ლ. მარაშაშვილი ნახატები ბ. თორთაძისა

ზურა ბიჭი დიდად გახარებული დარჩა, როცა დილით პაპა გიგო ფეხზე დანახა.

— ახლა კარგადა ხარ, პაპაჩემო?— იკითხა და თვითონაც წამოხტა.

პაპამ განზე გადმოგორებული მუგუზალი ისევ ცეცხლს მიუკვთა და თანხმობის ნიშნად თავი დაუქნია.

— ჰო, შეილო, ამ დილით არა მიშავს რა, თუ შუადღისას ისევ არ შემოიბრტია ცივებამ.

ზურა მოიდრუბლა.

— მაშ ჩემს ბატკანთან არ წავალთ დღეს? მე მის სანახავად ამოვედი.

— განა ჩემი ნახვა არ გინდოდა?

— როგორ არა, როგორ არა!—საჩქაროდ დაუმატა ზურამ, რაკი პაპას წყენა შეატყუო,—მაგრამ შენ უკვე გნახე.

— კარგი, შე მოუსვენარო, კარგი,— დაეთანხმა პაპა,—მხოლოდ დამაცადე, ეს ყველის ამოსაყვანი პარკები დაერტყხო.

ზურამ წყაროდან პარკების დასარეცხი წყალი მოურბენინა.

პაპამ მოათავა საქმე, წელზე ხანჯალი შემოიბრტყა, სანოვავით საღეს ჩანთა გადაიკიდა და დიდი კომბალი აიღო.

— აბა, წავიდეთ, ზურა.

დიდხანს იარეს. ბოლოს მაღალი მთის ძირს მიაღწენ და მის აღმართს შეუყვინენ.

ზურიკო თვალწინ აფრენილი როკოების ფრთების ტუარცალზე თავის შოლტს ატყლაშუნებდა.

— მწყემსები არა ხოცავენ, პაპავ?— უკვირდა ბიჭს.

— სად სკალიათ მწყემსებს ამათთვის, შეილო, ხედავ, როგორი თამამები არიან!

მალე დაიწყო ერთიანი ტიტველი ქედები.

რაც უფრო მაღლა-მაღლა მიდიოდნენ, ზურა მით უფრო მაღლი-მაღლი ილღებოდა და ისვენებდნენ.

— აქ რა ჩქარა ვიღლები!—უკვირდა ბიჭს,—სოფელში ათი ამდენი მივლია და არ დამისვენია.

— მთა არის, შეილო, ჰაერი აქ თხელია და სუნთქვა უფრო კირს,—აუხსნა პაპამ.

— აქ ჯიხვები არ არიან, პაპავ?— იკითხა ბიჭმა.

— ჯიხვი ადამიანების სიახლოვეს ძალიან უფრთხის. ისინი ამ მწვერვალს იქით თუ იქნებიან.

შუადღე კარგა ხნის გადასული იყო, რომ ფერდობს შეფენილი ბატკნებიც გამოჩნდნენ.

ზურა სიხარულით ცას ეწია და ნაბიჯს აუჩქარა.

— ნელა იარე, ბიჭო, თორემ ძაღლები ვერ გიცნობენ და არ დაგგლიჯონ,— გააფრთხილა პაპამ.

ფარასთან მიახლოვებისას ორი თუ სამი ძაღლი გამოეჩანა მათგან ყვეფით, მაგრამ პაპა რომ იცნეს, გაჯავრება აღერსიანი ყვეფა-წყმუტუნით შეცვალეს.

მთელი ბატკნების ფარა ფერდობზე

გაშლილიყო. ზოგი არხენინად სძოვდა. ზოგი დაკუნტრუშობდა, ზოგი პატარა მოედანზე გასულიყო და ერთმანეთს რქებით ეჯახებოდა—ქილაობდნენ.

ბევრი ეძებდა ზურაიკომ თავისი პატარა ბატკანი და ვერსად მიაგნო.

— ეს ხომ არ არის?— გაეცინა ერთ მწყემსს და მშეენიერი მოზრდილი ბატკანი აჩვენა, რომელიც ნებივრად წიწკნილა ნოყიერ ბალახს კლდის ძირას.

— ეს არის, ეს!— გაეხარდა ზურას.— რამოდენა გაზრდილა! ამ ლამაზი საყუდურით მიეხვდი, ჩემი შებმულია. დახე, ზედაც არ მიყურებს. მოდი, თეთრა, მოდი,— ვერ მიცანი? ზურა ვარ, შენი ზურა!..

ზურამ ხელი გაუშვირა და ნელა მიუახლოვდა. მაგრამ ბატკანი განზე გახტა და ისევ ბალახს მიუბრუნდა.

ზურა ბიჭი სახტად დარჩა.

— რატომ ვერ მიცნო? რატომ გამეკცა?

ორ ფეხზე და წინა თათებით ქვას ესვრიან.

— ცხვარი როგორღა მიაქვს.

— ისიც თათებით. თუ ღიღი ცხვარი და ცალი თათით ვერ დასძრავს, ცხვარს პატარა ბალღით აიხუტებს გულზე და ისე მიჰყავს. პატკანს კი იღლიაში ამოიჩრის და ცალი თათით დადევნებულ ძაღლებს ქვევით იფერებებს. ამასობაში შუქმსებებს რამდენიმეჯერ გაისროლებს თოფი, ძაღლების ყვეფამაც შორს გადაინაცვლა. ეტყობოდა, კლდეებს იქით გააძევეს ბანჯგვიანი ყაჩაღი.

ძლივსა დადგინა ზურას. მტკიცედ გადაწყვიტა: აუცილებლად კარგი შუქმსი გამოსულიყო და ღიღი და აჩნელი ძაღლები მყოლოდა. თოფი კი ისეთი ეშოვა, რომ არც ერთ ნადირს არ დასვდებოდა. მაშინ მისი თეთრა უშველებელი იქნებოდა და ღიღი, მუქველ ცხვარს დაიზრდებოდა.

— უკვე გადაგჭეია და სხევივით ფრთხება. მაგრამ ნუ დაღონდები, თანდათან ისევ მოგტყევა, ხელზე მარბილი დაიყარე და აალოკივხ ზოლზე.

დაღონებულ ბიჭს დაზით წვანს დაეძინა. ჩაქვინა თუ არა, ყიფინა ეპროვადო ფეხზე. ძაღლები გაავერული იყვეზბოლბენ.

— რა არის, პაპე?— შეეშინდა ზურას.

— დათვი მოიწედა, შვილო, პატკანის მოსატაკებლად და ძაღლები არ უშვებდნენ.

— გაიქცა?

— წაიღია, მაგრამ მალე მოვა, თუ თოფი არ ვესროლეთ. ძაღლები შეგაშინა, ქვას ესვრის წვეული.

— დათვი ესვრის ქვას?— არ დაიჯერა ზურამ.

— დათვი კვიანი დაეშმაკი ნადირია, შვილო. ტყის დათვი უფრო წინარია და აღამიანსაც ვერიდება. კლდის დათვი კი მოურიდებელია და აღამიანზე იწვევს ძალიან ხშირად. როცა ძაღლები ახლო არ მიუშვებენ, აღამიანივით დადგება

ხე რ ხ ი

1. ხაჩაპურა ნახატები 2. თორნიკისა

დედა სათამაშოს რომ მოიტანდა, ქალღელში შებვეულს მაგიდაზე დადებდა. ბავშვები ღიღი ხალისით ხერხავდნენ, მაგრამ ხერხის კიბუები ხან სად აჩნდებოდა ფიცარს და ხან სად.

— შენ იქით გასწი, დალი!— შესასხიდა ბიჭი.
— როცა მე აქით გამოვწევი, შენც აქით გამოსწიე.— არიკებდა თავის მხრივ დალიც და ისე მაგრად ეტილებოდა, რომ ბოლოს ხერხი სულ გაჩრდა.

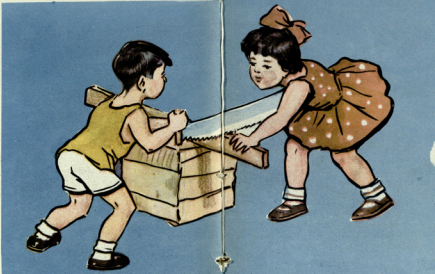
— გამოშვიე, დალი!— შესძახა ვალიკომ და ხერხს ისე უცხად გამოჰკრა, რომ გოგონა მიწაზე გადაკოტრიალდა და ტერილი მორათო.

— რატომ აატრე? ღიღი ბიჭი ვარო, ამბობ და მეგობრობა კი არ იცი!— ახადვედურა დედამ, მერე დალი წამოაყენა, კანა გაუსუტოვდა და დაამშვიდა.

— არა, დედა, მე მხოლოდ ხერხი გამოვწიე.— იმართლა თავი ვალიკომ. ბავშვებმა ისევ ვანაგრძეს ხერხება.

— აი, ექ გახერხეთ, აი, დალი, შენ აქ მოჰკიდე ხელი!— ასწავლიდა დედა და როცა ხერხი საკმაოდ ჩაჯდა ფიცარში, მაშინ შეუშვა ხელი.

— ჭრ-ჭრ, წყრ-წყრ!— წყრიალდება ახლა ხერხი და სახლის ფიცარს ხერხავდა.

ექსკავატორი

ერთხელ დედამ ვალიკოს ექსკავატორი მოუტანა.

— საუე რომ არა აქვს, როგორ უნდა მოტრიალდეს?— კითხვა ბიჭმა.

— გადაატრიალებ სახელებს და საი-ოაც ვინდა, იქით მიბრუნდება, თან მიწას ამოთხრის, ქვევსა და აგურებს აზიდავს.

2. საკითხი

თქვენ არ იცნობთ ირაკლის?
საქმიანი კაცია.

ჴვე სპი წღისაა,—
არ გგონით ზეწა.

იცის ჴველა სელობა,
დგება დილაბიდან.
გუშტობაც კარგია,
ინჴინრობაც კარგია!

განა წამით სცალია?
განა სეშე ასეყენებს?
სასლეებს, ბაღებს, მოედნებს
აშეყებს და აშეყენებს.

შეშაც არის, შებაღეც,
სურთაც და შეშეღელიც—
სულ ღურსმებით მოსატა
სარეც, თარო, კედელი.

3. პატარა

სახტი 3. ამინდობისა

— შენი ჴირიშე, ჴესო თამრიკო, მარტო
თითი დამპარუბინე მუნს თოვანისზე,—
ესეც წებოდა ზოღმე ზატარა ღიწიკო უფროს დას.

მაგრამ თამრიკომ იცოდა, რა ზიფაიცი
მოეღოდა თოვანა იაშეს სეშეშეცა თიშებს,
შუძის თეაღებს და სუფთა კანას მისი ასტა-
ვიან დის სეღმი.

თამრიკო დიდი ეკოვა, ჴვე წითელ
ველსახვევს ატარებს. დრო აღარ რჩება სა-
თამაშობით გაერთის. ვოჯელ დასეყენების
დღეს კი გადანახულ საჯარულ იაშეს თაე-

მაგრამ დაღის ერთი წუთითაც არ უნ-
დოდა ექსკავატორისათვის თეღლის მიწო-
რება და წასეღაზე უარი თქვა.

— კარგი, შე წაეღა!—უთხრა ვალი-
კომ,—თორემ წაიქცევი და ისევე ღრიაღს
ღაიწეც!

ვალკომ მოშენა ორი პატარა ვედრო და
ორი ნიჩაბი. შერე ვედროებში წყალი ჩაასხა
და უკან გამოიბრუნდა. უცებ ექსკავატორის
რახრახი შეწედა. მიჭი ისე სწრაფად გამოიქ-
ცა, რომ გზაზე წყალი სულ დაეღუტა.

— რატომ გააღუტე?—ჴითხა გაბრაზე-
ბულმა და ნიჩებში იქვე დაყარა.

— შე არ გამოიღუტებია, თეითონ გაჩუმ-
და!—ატრია დაღი.

ვალკო გარეშეში უეღიდა მანქანას და
ხელის ხღება ვერ გაებეღა, ეგონა, სულ
ღაიშღეშობდა.

დღედა ბეშეშეთან გაჩნდა. მანქანა ასწია
და დინახა, რომ მიწაში ჩამეღბარი ქვაბი
ღიდ ქვას წამოსღეშობდა. ამიტომაც გაჩერე-
ბულიყო. როგორც კი დეღამ ქვა მოციღიდა,
ექსკავატორი მამინევე ამეშეღედა.

— ბრ-ბრ!—რაახრახებდა ექსკავატორი
და სახლის ასაშენებლად ორმის თხრიდა.

ი ა მ ზ ა

სი შხითეთი მინეც ახოდაღეებს ზოღმე და ღიწიკოს ახლო-
საც არ იკარებს.

ერთ დღეს ეგე და მამა საშეშობე წაეიღენე. ზატარა ღი-
წიკოს ცხირის აცეშინებდა და ბაბიი აღარ წაეიღენეს. რა
ქნას თამრიკომ? სეკლის გაცეგნა არ შეიღებდა. ბეშოს კი
ღიწიკო უსათუოდ შეაწეშებს. იქ მეღანის ნიშთიღებს, აქ წებო-
მი ჴეშეშეღობას მოინღიშებს, შეიღებდა ქუხამიც გეშაროს.

— ღიწიკო,—შითიეიქნა მან,—შენთან ერთი სათხოვარი
მეტეს; ჴემი თოვანა იაშე აეღადა და ჴემს მოსეღამე მოუ-
რე; ასაშეშე, სახეირთოდ წაეიღენე; წამოდი, იაშეს მოეცევი.

— გაეიციღეს, შეიღო, გაეიციღეს,—მეწეშდა ბეშო.

ბაჭყების ბურთი

ა. სულავერი

რა უხარიათ ბაჭყებს
გულეები რატომ უთრითთ?
მარდოს და ცქვიტოს უყიდა
დედამ ჭრელ-ჭრელი ბურთი,
მერე როგორი ბურთი!
სულ თამაშობს და სულ ხტის.

* * *
მერე მოვიდნენ ზღარბები,
თრითინები და ციყვიბი,
იქვე მდინარის პირიდან
ამობაჯბაჯდნენ იხვები.

კაკაკაქმა ოფოფს ვასძახა:

— მე უნდა შეგატყობინო,
რომ ქვეყანაზე არ არის
ასეთი ბურთი, დობილო!
ოფოფმა მინც უშარა:
— არც ისე, არა უშავს რა!

— არა, ბებო, ლიზიკო ჭკვიანი
გოგოა, არ გატყვას. ხომ?—ლიზიკომ
თავი დაქსნია, ბებიას კი სავუდუროთ
გადახედა და თოჯინა ისე ჩაიკრა გულში,
რომ თამრიკოს დანა შეებრალა კიდევ.

ლიზიკომ, როგორც კი თამრიკო სკო-
ლაში გაიგულა, ფრთხილად გასადა
კაბა თოჯინას და ლოყინში დაძინა.
მერე საფულითა და კალათით ვითომ
ბასარში წავიდა. ბასრიდან სწრაფად
დაბრუნდა და სადილის მსადგებას შეუდგა.

- ბებო, რომელი საათია?
- ზირველია, შვილო.
- გაიღვიძე, იამსე,—უთხრა ლი-

ზიკომ თოჯინას,—აღე, გენაცვალოს დე-
და... არა, მე ვინა ვარ იამსენი?!—და-
ფიქრდა გოგონა და ბებოს დაუძახა:

- ბებო, მე ვინა ვარ იამსენი?
- დეიდა ხარ.—მიუჯო ბებომ.
- ლიზიკომ იამსე ასასუშმა, მერე მავი-
დის ქვეშ შეიფუნა, ფარდაც შე გვერდით
მოისევა და სურათები აჩვენა.

— რომელი საათია?—წარამარა ეძახ-
და ბებოს, აქაო და სადილობის დრო არ
გამომეზაროსო.

— ლიზიკო, ასე ხშირად ნუ შეკი-
თხები, თორემ მცდნენ. მეც ხომ უნდა გა-
ვუკეთო ჩემს შვილებს სადილი?

ორ ხეს შუა ჩადგა ცქვიტო,
— შეკარე ვარ!—ამბობს თვითონ.
ბურთს დაარტყამს მარდო კარში,
ბურთი ცქვიტოს ხვდება თავში.
— ეი, მარდო, რასა შვრები?—
იციინა კაქკაქები.

მარდო შეტბა შიშხაგან
და ბურჩებში ჩავარდა.
ცქვიტო გარბის:
— ვამ, ეს დილა
გავვითენდა შავადა!

თამაშობენ ძმები,
მინდორია ფართო.

ეხვეწება ყველა:

— გვათამაშე, მარდო!
ზღარბი ეტყვის:— ბაქიებო,
ათამაშეთ ხსვებიც.
— ბურთი მარტო ჩვენი არის,—
აკულოპინდნენ ძმები.
— როცა ბურთი თქვენც გექნებათ,
ითამაშეთ მაშინ.—
მარდომ უცებ ზღარბს სიცილით
ბურთი დასცხო თავში.
დასცხო ბურთი და გრიალმა
ირგვლივ შესძრა მიწა,
იქნებ მგელმა ილრიალა
ან ცა ჩამოიქცა?!

თამბიკო სკოლიდან სულ სირბილით
დაბრუნდა. კარი რომ შეაღო, ლიზიკოს
თვალი ვერსად მოაჭრა და დაფუტებულმა
დაიძახა:

— ლიზიკო, სადა ხარ?
— სუუ, სუ. რატომ ფირო? სად უნდა
ვიყო, იაშხესთან ვარ,— შეეკება ლიზიკო
დას.

თამბიკომ იაშხე უვნებელი რომ დაი-
ხახა, დამჟიდდა.

— ხომ არ გაგაჯავრა?
— რას ამბობ! ვგელაფერს მიჯე-
რებდა, კარგადაც ისადილა.

მაგრამ სვალ სკოლაში რომ წასვალ,
შენი საათი დამიტოვე, თორემ ბებოს
სმირად ვაწუხებდი.

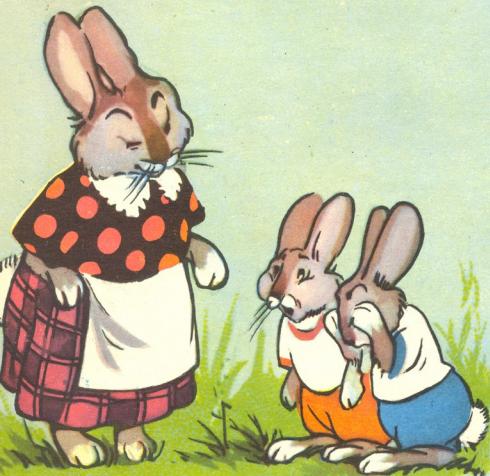
— მანც აწუხებდი?
— საათს ვკვითხებოდი,— თავი გაი-
მართლა ლიზიკო.

თამბიკომ უჯრიდან კედლის სათამაშო
საათი ამოიღო და გაუწოდა.

— წავიდეთ, იაშხეს საწოლთან დაჯ-
კიდოთ,— სული ჩასჭიდა ლიზიკომ დას.
იაშხეს ისევ ეძინა თავის ჰაწია საწოლ-
ში, ბებოს კი კემრთლი ხაჭანურების
გამოცნობა მოესწრო!

ეშმაკუნა

* * *
ხოლო ბურთი, კრელი ბურთი,
სწრაფზე სწრაფი, ჩქარზე ჩქარი,
სულ რომ ზტოდა, სულ რომ ფრენდა,
დაბლა ეგდო, როგორც ჩვარი.

ლ. ჭიჭინაძე

ზაღივოს ზოგჯერ ეშმაკუნასაც ეძახიან,
განა იმიტომ, თითქოს ცუდ რამეს აკე-
თებდეს? ან რას ეშმაკობს? ბევრს არაფერს.
როგორი ნიშნები გაქვსო, ხან ვინ ეკი-
თხება ზაღივოს და ხან ვინ.

ძია ილიკომაც მოინდომა ამის გაგეზა:

— ზაღივო, როგორ სწავლობ?

— ჩემი ძმა ზუთოსანია.

— მე ხომ შენი ძმის ამბავს არ გე-
კითხები.

— გუშინ ასე უთქვამს იმის მასწავ-
ლებელს დედაჩემისათვის.

— ისევე შენს ძმაზე დაპარაკობ?

— აბა რა? დედას ჩემი მასწავლებელი
ხომ არ უნახავს.

— აი, შე ეშმაკუნა. შენი ძმა უფრო
კარგად სწავლობს, არა?

— რატომ არ იხსავდის? ის ჩემზე დი-
და, — ჩაიღაპარაკა ზაღივომ თავისთვის.

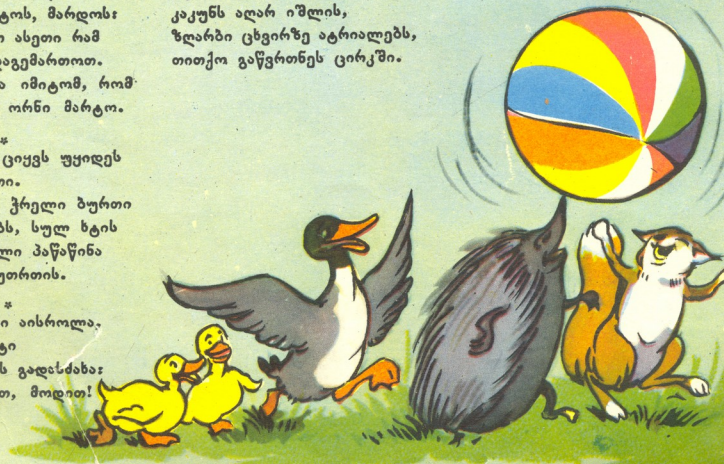
ის კი ვეღარ მოიფიქრა, რომ თუ თვითონ
იყო პატარა, ისევე პატარა გაკვეთილებსაც
უხსნიდნენ.

ბაჭიების დედა მოდის,
ეუბნება ცქციტოს, მარლოს:
— დაიხსომეთ ასეთი რამ
მეორედ არ დაგემაართოთ.
ბურთი ვასკდა იმიტომ, რომ
თამაშობდით ორნი მარტო.

* * *
მეორე დღეს ციყვს ჭყიდეს
ასეთივე ბურთი.
დიდი ბურთი, კრელი ბურთი
სულ თამაშობს, სულ ზტის
და ციყვს გული პაწაწინა
სინარულით უთრთის.

* * *
ციყვმა ბურთი აისროლა,
გაირბინა ტოტი
და შეგობრებს გადსძახა:
— ვითამაშოთ, მოდიო!

ბურთს კოდალა ნისკარტს ურტყამს,
კაკუნს აღარ იშლის,
ზღარბი ცხვირზე ატრიალებს,
თითქო გაწვრთნეს ცირკში.

ბესართობი

(დააბოლოვეთ სტრიაონები)
თავგვმა ფისოს თვალი მოჰკრა,
შიაშურა სოროს.

შეეშინდა, გაერიდა
ომს უთანას.....

ჯერ წულაში შეძვრა, ნოდარს
სკამის ქვეშ რომ დარჩა;
თუმც საპირე მთელი ჰქონდა,
გაცვეთოდა ლ....

ფისომ თავგი შეამჩნია,
გულში ჩაიცინა;

წულის ყელთან მიირბინა
ჩაუტუტქდა წ...

ულვაშების გრებით თავგი
სოროს პირას ხტოდა;

ფისო მცდარი, უქმად მჯდარი
ამ დროს რას ფიქს.....?!

ლ. ძიქაშიძე

ივანე მჭედე

ლ. ნაპოლეონი

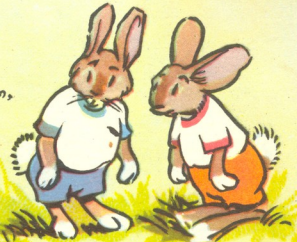
ზატარ ვარ, მუცლით ვსახა,
პიწის ფეხს არ ვაკაგებ,
მაგრამ დიდი ვინ მაჯობებ?
ჩემს სხალს ზურგიით ვატოებ.

ელსადგური არ შეირდება,
არც სინათლე, ასნთი,
მეც მესვენი ციცქნა კლასაურს
ჩემი შხა და ღაზათი.

ტყეს და მიწას საოცარი
ჭრიაშული ავსებს,
მხოლოდ ყურებნამოყრილი
ძმები ღვანან გაწწე.

მაგრამ ციყვმა დაუძახა,
გაირბინა ტოტი:
—ძმებო, მე თქვენ არა გვავართ,
ითამაშეთ, მოდით!

ბურთი მალლა ფრინავს, ელავს,
როგორც ცისარტყელა.
ივინიან, თამაშობენ
უხარიათ ყველას.

ნახატები - პ. კანდელაკისა

მრგები და თავიანთი მცირე რაზმით ციხეს შეეფარნენ. ციხეს ორი საიდუმლო გვირაბი ჰქონდა. ორივე საიმედოდ შენიღბული, დღისით ციხეში იყვნენ, ღამით უჩუმრად ესმოდნენ თავს მტერს, სწორედ იმ დროს, როდესაც ერთი პირი ძილით წყალსაც კი სძინავს.

ატყდებოდა მტრის ბანაკში ჩოჩქოლი, სტვენა, ამ არეულობასა და სიბნელეში ზოგჯერ ერთი მეორესაც კი ხოცავდნენ სპარსელები.

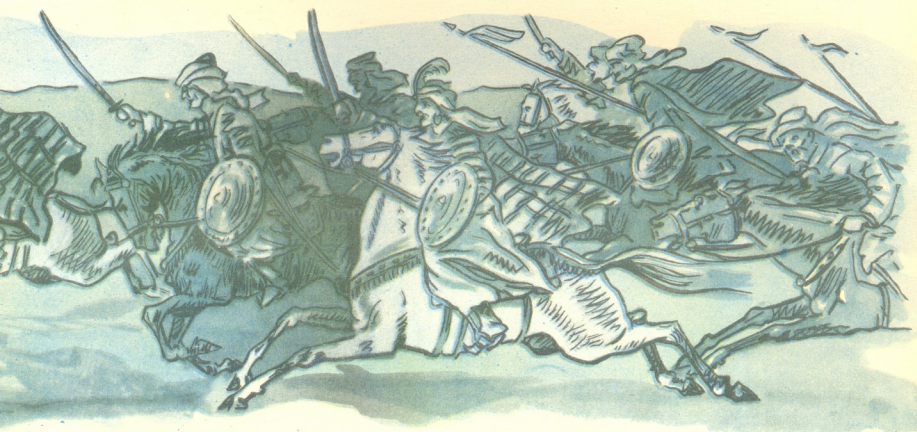
ბოლოს მიაგნო მტერმა ციხის საიდუმლო გვირაბს და გუშაგები დააყენა შესასვლელთან.

ღამით, როდესაც ძმები თავიანთი მცირე რაზმით გვირაბიდან სალაშქროდ გამოვიდნენ, სპარსელების ჯარი თავს დაესხა. ექვსი ძმა და მამა გმირულად დაეცნენ ბრძოლის ველზე. მეშვიდე კი ტყვედ ჩაუვარდა მტერს.

იგი შაჰ-აბასს მიჰგვარეს.

— რას გაიღებდი, სიცოცხლე რომ გაჩუქო?...— ჰქითხა შაჰ-აბასმა.

— მთელ თქვენს ჯარს სათითაოდ დავეურიგებ ცხელ ლავაშსა და კილით*) თავფლსაო, — უპასუხა მან.

დღეა ამ ამბავს მაღალი კოშკიდან დასცქეროდა. გაფაციცებით ეწოდა, რა პასუხს ვასცემდა უმცროსი შვილი მტერს. დღემ დაინახა, რომ მისი ნაბოლარა ქედმოხრილი იდგა მტრის წინაშე და როცა შვილის პასუხიც მოისმინა, ცეცხლი მოედო გულზე, «ვაი, ჩემო ცოცხლად დამარხული შვილოო!» — შესძახა და ქონგურიდან გადაეშვა.

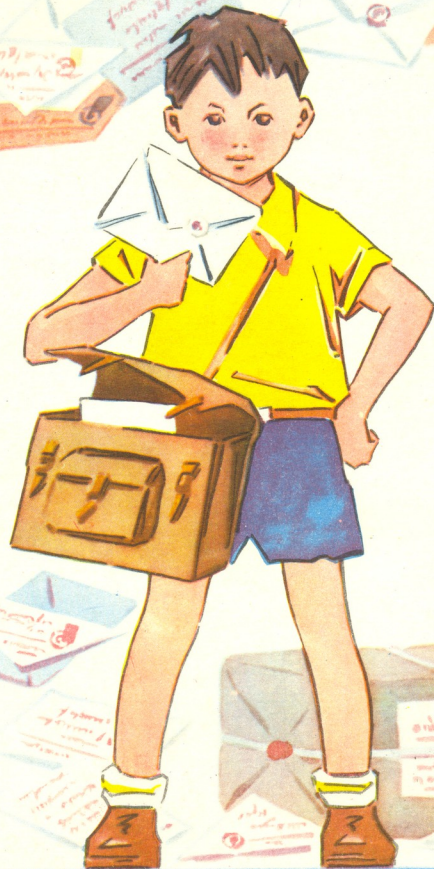
გავიდა ღოღო.

იმ აღვილას, სადაც ექვსი ძმა და მათი მშობლები დაიხოცა, გაიზარდა ვერხეები, გაიზარდა, არემარეს მოედო და ტყვედ იქცა.

«ვერხეები გამულმეებით ჩურჩულებენ, ეალფოსებთან ერთმანეთს, ხოლო ერთი მათგანი განზე დგას, განმარტოებით და სულ რაღაცას ბუტბუტებს თავისთვის, დამნაშავესავითო,» ამბობენ ინგილოები.

* კილი — ქიჯა

ფოსტალიონი

ქ. კობახიძე ნახატი მ. როინიძე

მისოს წერილებს მიუტანს,
ვიგოს მიუტანს ვახვოს;
ნაწუენს არავის დატუებებს,
ვინც შემოსვდება ცხასუ.

— შენი გახეთი მოვიდა,
გარეთ გამოდი, ნანა!
გუშინ წერილი მოვწერეს,
არ მივიღია განა?

— ასეთი ფოსტალიონი
არსად მინახავს ჯერაც:
ჯემალის წერილს შე შაძლევეს,
ჩემს წერილებს კი ჯემალს.

ვადის მატერიალური დახმების რ. მუშაობის

რედაქტორი იოსებ ნოზუშვილი, სარედაქციო კოლეგია: ი. გრიშაშვილი, ქ. გოგიაშვილი, მ. აბაშიძე, მ. გუგუშვილი (რედაქტორის მოადგილე), ა. სიხარულაძე, ნ. უნაგუშვილი, შ. ცხადაძე (სამხატვრო რედაქტორი) ბავშვების ოცდაბათობაში წელიწადში ორჯერ გამოდის.

ტექ. რედაქტორი ი. ბარბაქაძე რედაქციაში შემოსული მასალები ავტორებს არ დაუბრუნდება

საბლიტბაში, თბილისის მუშათა მოსახლეობის მხარის, მუშაობის მუშაობის, 51, ტელ. 3-37-30, გამომცემი, წიგნი, № 370, სტამბის წიგნი, № 1850
 გაზეთი "ბავშვთა ფოსტალიონი" დასაბამდალ 29/VII 1959 წ. ჟურნალის გამომცემი, თბილისის მუშათა მოსახლეობის მხარის
 Д И Л А — общесоюзный детский журнал ЦК АКСМ Грузии и Республиканского совета организации пионерской молодежи им. В. И. Ленина
 № 9, сентябрь 1959 г. Тбилиси, Просп. Пашазишვიли 51.